

CANCELL:
MARTIS B:
. 1.7 17:.

oo Da

DISSERTATIO
HISTORICO - PHILOSOPHICA
DE

ILLIS,
QVI VITÆ TERMINUM
A MOSE (PLXC, IO.) STATUTUM
PER VI. ANNOS PROXIME
ELAPPOS SUPERGRESSI
SUNT,

Quam
DEI GRATIA ET SUPERIORUM INDULTU
IN ACADEMIA LIPSIENSI,
PRÆSIDE

M. CHRISTIANO ALTMANNO,
SIEG. LUS.

Anno 1711. die 30. Sept.
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT
AUTOR ET RESPONDENS
JOHANNES ALBINUS HOFFMANNUS, Laub.
Med. Stud.

LIPSIÆ,
Literis BRANDENBURGERIANIS.

VIRIS
NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS, CONSULTIS-
SIMIS, PRUDENTISSIMIS,
DOMINO,
DN. JOHANNI GEORGIO
KLETTWICHIO,
REI PUBLICÆ LAUB. CONSULI BENE-
MERENTISSIMO ET h. t. REGENTI ATQUE
SUSCEPTORI SUO EA, QUAE DECET, ANIMI
OBSERVANTIA COLENDO,

NEC NON

DOMINO
DN. IOACH. GUNTHERO,
Reipublicæ Laub. Seniori gravissimo
& rube donato,
PATRONIS OPTIMIS, MAXIMIS

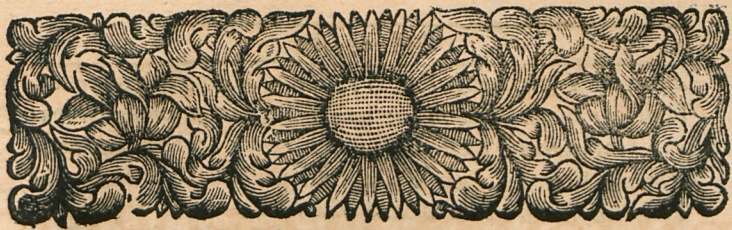
submissè observandis,

exiguas has studiorum Academicorum primitias
seu perpetuum amoris & observantiae monumentum
debet, inscribit, consecrat

Autor & Respondens

JOHANNES ALBINUS HOFFMANNUS,
Laub. Luf. Medic. Stud.

VIRI AMPLISSIMI,

SI munus quereretur, quod condigne gratitudinem meam exprimeret, frustra sane ad hanc dissertationem recurrerem, quae & ipsa benigne excepta, tot, quibus Vobis obstrictus sum, nominibus accedet, tantum abest, ut aliqua me parte leveat debiti, quod eandem fere mecum nativitatibus horam agnoscit. Primo enim vitæ meæ exordio TE, PRUDENTISSIME KLETTWICHI, potissimum beatoque M. ANTI, GOTTL. SANO benignam tam pio & salutari officio operam commodante, in commune Christianorum nomen receptus sum. Creverunt exinde cum annis beneficia, quæ æquali me nexu utrique devincirent. Et illum quidem placida senectus beata morte exsolvit, subductumque est oculis corpus quidem & gratissimus optimi Viri conspectus: nec tamen vitæ bene actæ gloria, quam non eodem, quo annos spatio

A 2

divi-

divina definivit benignitas. Vivit enim adhuc, felicemque verbi divini predicatione in multorum auditorum animos propagavit memoriam. Cæterum quo patientius tantam jacturam ferrem, Klettwichiana & Güntheriana effecit benignitas, que demortui locum tam dextre supplevit, ut eum fere mihi ereptum non senserim. Magnitudinem beneficiorum, que debinc ultra votorum prope modum in me meosque amantissimos Parentes contulistis, Viri faventissimi, silentio melius regam, quam impari facundia deteram. Parcæ ita modestiæ vestræ, que magno animo recte factorum fructum non in fama, sed in conscientia reponere solet. De cætero causas tam audacis consilii, ut VOBIS potissimum primitias studiorum meorum suspenderem, hæcenus obiter perstrinxisse sufficiat. Patimini ergo Viri Consultissimi, Vestra Nomina hisce paginis præfigi, ut que proprio destituuntur splendore, aliquem saltem ex Tantorum Virorum dignitate mutuentur. Accipite porrecto & placido vultu, hoc qualecunque munus, nec quicquam in estimatione ejus, præter offerentis animum in consilio habeatis. Revocate nobis præter illius candoris exemplum, qui ne phialam quidem aque simplicis ac pia mente oblatam fastidire sustinuit. Hoc si, ut Vestra fere æquanimitas mihi promptum ac obvium fore spondet, consecutus fuero, non est, quod ulterius optem, nisi, ut Vos, Viri Amplissimi, Deus Reipubl. & Vestris, & mihi servet quam diutissime. Valet.

CAPUT

CAPUT PROOEMIALE.

NOs, quorum dies auferuntur & quorum anni sunt sicut fabula, stupendam Patriarcharum miramur vivendi diuturnitatem; nam Antediluvianorum ad integrum, ferme millenarium, Postdiluvianorum ad terminum sexcentorum annorum exporrigebatur. Subtrahebat autem DEUS finitor paulatim de vitæ spatii; Jacobus enim non ad dimidium illius longævitatatis accessit, quod ejus testantur verba, cum coram Pharaone de vitæ brevitate ita questus est: *Dies peregrinationis meæ centum & triginta sunt annorum, iique parvi, & mali: & non pervenerunt usque ad dies patrum meorum, Gen. XLVII. vers. 9.* Et vir DEI Moses ipse quidem ad centum & viginti annos vivens in spatium multo brevius annorum 70. & 80. contraxit, Pl. XC. v. 10. Sed tantum abest, ut homines ultimis his temporibus reservati vitam ad eam producant metam, ut potius plurimi pereant nondum expleto ætatis anno quadragesimo aut quinquagesimo. Cujus *βραχυβιότης* & causæ quænam sint, infra dicendum erit, cum juxta instituti rationem hodiernæ *μακροβιότης* & reddituri sumus rationes, nam Relata hæc seu opposita potius juxta se posita se invicem illustrabunt. Nam quamvis hodie paucissimi sanam ac vegeram adipiscantur senectutem; atramen publicæ Novellæ per aliquot annorum decursum nos docuerunt, quosdam utriusque sexus ad annos plus quam octoginta durare atq; sic vitæ terminum à Mose statutum vivendo superare. Proinde operæ prægium esse duximus Tecum L. B. exempla, quæ collegimus,

communicare atque ut hujus rei publicum proflet documentum historicum, contexere catalogum Macroborum sub initium hujus seculi illustrium: ex eo enim cognosces, Viros, Mulieres, virgines &c. ad unum omnes transgressos esse terminum Mosis solennem & extremum. Et ut Tibi eo gratius fuerit nostrum in colligendis longævis studium, insimul rationes, ob quas vitam longiorem extrema per omnia duxerint, inquisivimus suppeditantes longævitatæ promovendæ fundamenta & adminicula, ne ad eam attingendam pluribus præcludatur aditus. Igitur æqui bonique speramus, consules conatus nostros quos vel ideo a TE approbatum iri confidimus, quoniam in primo currentis seculi decennio, quantum comperire licuit, nemo catalogo Macroborum continuando & augendo suam commodavit operam. Inter vetustiores in hoc argumento occupatos novimus Lucianum Samosatensem in peculiari tractatu *περὶ τῶν μακροβίων*, Herodotum & ipsum Aristotelem in libello integro *περὶ μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος*, de longævitate & vitæ brevitate. Magnum longævorum & quidem eruditorum numerum exhibet Wittenius in Diario Biographico & duæ prostant Dissertationes M. Johannis Mœbii de Grandævis, Lipsiæ Anno 1689. habitæ. Ad eruditos tantum & Medicos quidem si respicis, 76. *μακροβίως* collectos invenies, in eruditissima Experientissimi Dn. Joh. Jacobi Beieri, Phil. & Med. D. & Prof. P. Altdorffi Dissertatione Epistolari 1705. ad Brunonem scripta. Ab hoc autem anno nullam longævorum neque Medicorum collectionem institutam fuisse pro comperto habemus: adeoque id nobis datum negotii putamus, ut quæ nos annotaverimus, non sub-

supprimamus, sed publici juris & usus faciamus, atque cau-
 sas *hodierna longævitatis* indagandas suscipiamus. Novum
 igitur vel inauditum non est agere de Macrobiis, neque
 scribere de vita longa, siquidem id satis prolixè præstite-
 runt, D. Georgius Wolfgang Wedelius, D. Jo. Gotho-
 fredus Bergerus, Theodorus Zwingerus, de senectute Al-
 berti quidam vetustiores & alii, quos autem videndi no-
 bis nulla fuit copia. Interim ut nobis placuerit quadam
 commentari *de longævis hujus. Seculi vel de illis, qui vitæ*
terminum a Mose (Psalm. XC, vers. 10.) statutum per
VI. annos proxime, elapsos supergressi sunt, sequentes
 effecerunt rationes. *Primo* exempla sunt recentis-
 sima, atque nondum in publico scripto ad futuros usus
 collecta & notata; *Secundo* rationes sunt accommodatæ ad
 tempora hodierna, & quæstionem sæpius agitatam, cur
 hodie tam brevem vivant vitam homines? *Tertio* videtur
 res proxima miraculo, si quis illæsa valetudine perveniat ad
 annum centesimum cum hodiernum multo brevior vitæ ter-
 minus constitutus videatur, plurimis vix annum quinquage-
 simum vivendo implentibus. Longa vita est amasia, inquit
 Wedelius, universalis, quam omnes depereunt, pauci asse-
 quantur, licet cana Senectus nihil aliud sit, quam morbus
 & quotidiana velut mors, quia homo natura quasi abhorret
 dissolutionem & mortem imminentem, timet ut τὸν φοβερῶν
 φοβερότατον terribilium terribilissimum.

Cæterum variæ circa terminum vitæ quem quidam
 supergressi sunt, moveri possunt quæstiones, de vitæ ter-
 mino fatali & mobili. Sed in hac ardua, difficillima & obscu-
 rissima materia, in qua præclarissima ingenia, omni cœcuti-

re tempore sibi sunt visa, nec, qua se expedirent, viam, reperire potuerunt, cum *Hülsemanno* & *Scherzero* laudanda est opera & eruditissima disquisitio D. Dan. Heinrichi, S. S. Theol. Prof. Primarii, in nostra Philurea in libello theologico de vitæ humanæ terminoadversus variorum Heterodoxorum Matæologias instituta, Et quemadmodum elegantissimus hic tractatus supra nostram laudem positus est: ita quoque non minoris pretii atque digna sunt ut commendentur, quæ annexa vides Tractatui Henriciano in Editione quam Anno 1691. *Hieronymus Dicelius Mathemat. Prof. P. Extraordin.* in nostra Academia adornavit, nimirum similis argumenti scripta ut *Hunnii Majoris*, *Menzeri*, *Feurbornii*, & *Baieri*. Pro nostri instituti ratione cum B. *Henrico* statuimus; terminum vitæ h. e. uniuscujusque vitæ ultimum diem & horam, quam vivendo attigerunt ii, qui octogennarii facti sunt majores, fuisse mobilem & potuisse omnino prolongari & iterum abbreviari, nam sua virtute & mediis legitime adhibitis v. g. precibus, pœnitentiâ, pietate, medicamentis, & tempore famis, belli & pestis ingruentis fuga, aliisque rationibus producere, vel vitiiis suis adducere & accelerare cum potuerunt. Simili ratione exinde palpabile est, qui ad Senectutem tam venerandam non pervenerunt, vitæ suæ terminum potuisse abbreviare, & prolongare. Sed ut accurato delectemur ordine, in Cap. 3. causas brevioris & longioris vitæ enucleabimus, ut primo obrutu incurrant in oculos B. L. qui procul dubio ex his præmissis scopum & mentem nostram perspicere poteris: Quod reliquum est, nos Tuo Favori semper habeas quam commendatissimos, qui, ut animi ac corporis felicitate, sine termino tum in hac, tum altera gaudeas vita, cordicitus divinum Numem imploremus.

CAP.

CAP. HISTORICUM.

Sectio I.

De

Senibus Viris.

§. I.

IN recensendis hujus Seculi Macrobiis duas constituamus Sectiones, quarum prima commemorat exempla virorum si-
ve fuerint uxorati, sive non, altera conjugum & virginum, id
quod juxta seriem annorum, prout ex publicis Novellis a
nobis fuerunt collecta, expediemus.

§. II.

Anno 1705. die 21. Aug. scribebatur *Londino*, produ-
ctum *Salisburie* fuisse in causa quadam forensi testem, qui
tunc temporis egisset *annum centesimum & decimum quintum*,
cujus memoria Regina Elisabetha & Rex Jacobus nondum
excidissent, quemque avum veneraretur mulier sexaginta an-
norum. Vide *Nov. Norimb. Num. 2. Donnerstägigen Friedens-
Coursier die 3. Sept. 1705.* item *Zwingeri Dissert. de longævitate pag.*
44. Hujus autem viri diem emortualem experiri non licuit.

§. III.

Eodem anno nunciabatur ex *Scotia*, in parte hujus
Regni Septentrionali diem supremum obiisse quendam Nobi-
lem anno ætatis *luz centesimo quadragesimo*, neque per
omnes vitæ dies in ullum prolapsus fuisse morborum genus.
vid. *Novellas Jen. 1705. d. 10. Decembr.*

§. IV.

Anno hujus Seculi sexto referebant literæ *Pomeranica Tre-
besi* scriptæ, accessisse ibidem ex *Ducatu Megapolitano* mi-
litem gregariam, decrepitæ ætatis, qui paulo post vita ad an-
num

B

num

num centesimum & octavum producta excessisset. vid. *Relation. Jen. 1706. die 25. Martii.*

§. V.

Annus Seculi septimus & octavus nulla virorum se-
num suppeditabat exempla, sed fecundior erat nonus; octo
enim nobis sunt in promptu, qui metam ætatis Mosaicam non
tantum attingere, sed & transcendere, v. g. Prope Lutet. Paris.

1.) Rusticus quidam	—	109	
2.) Bruxellis Dn. <i>Albert de Coxie</i> ,			
Baro de <i>Morselle</i> , summus Præ-	—	86	
ses in Senatu Brab.	—		
3.) Vilette prope S. Seyne sartor, cui			
nomen <i>Johann Curicius</i>	—	116	
4.) Parisiis ex ordine Lojolarum			
<i>Chaise</i> , qui Regi Gallia a concio-			
nibus fuit	—	83	annos
5.) Arrebatu Dn. <i>Joh de Ambrine</i> nul-			
lo morbo in vita vexatus	—	108	natus di-
6.) Tutelæ (Tull) in Gallia Dn. <i>Gilles</i>			em obiit
<i>de la Baume le Blanc</i> , Episcopus <i>Man-</i>			supre-
<i>netensis</i>	—	93	mum.
7.) Minister Ecclesiæ <i>Sasavilensis</i> in			
Normannia	—	115	
8.) Tolosæ <i>Baylius</i> , Doct. <i>Med.</i> &			
Prof. ibidem celeberrimus	—	86	
Vid. Nov. Lipsiens. hujus anni.			

§. VI.

Anno subsequente nimirum 10. mense Aprili Comes d'
Aubarede, summus belli Dux Præfectusque Selinis in comitatu
Burgundiæ, quem Galli Franche Comte dicunt, datus anno
ætatis suæ nonagesimo communi mortalium sorte fuit ex hac
vita ereptus.

§. VII.

Eodem anno ad nos Parisiis fama pervolavit, signifi-
cans

cans, variis in locis brevi tempore quinque personas morte esse extinctas, inter quas *prima* centesimum primum, *secunda* 104, *tertia* 105, *quarta* 120, & *quinta* 111. annum affecta fuerit. Vid. *Relat. Hallenses No. XLIII. p. 165. d. 10. April. 1710.*

§. VIII.

Mense Aug. vir quidam in Scotia natus, cui nomen est *Thomas Vrylant*, mortuus est, qui ætatem ad 114. usque produxit, sub *Elisabethæ Angliæ Reginæ* omni ætate ac memoria clarissimæ, auspiciis militiæ nomen dedit. *Sylvæ* ducis, reliquis Anglorum & Batavorum castris per longum temporis intervallum fixam sedem habuit.

§. IX.

Decem uxores matrimonio sibi habuisse adjunctas successu temporis, est res monumentis Historiarum dignissima. Contigisse hoc rustico in agro *Avaricensi* degenti *Relationes* fidei bonæ nos iterum edocuerunt. Ultimam vix anno decimo octavo egressam in adiutorium mutuum recepit 99. jam annum ætatis agens, exque illa, exactis post nuptias duobus annis, filium genuit. *Abiit hac vita anno centesimo decimo.*

§. X.

Nulla oblivio laudes atque merita *Baronis de Spanheim* obliterabit, cujus mortem Aula Borusica adhuc graviter dolet, quæ incidebat in tempora, quibus Londini legatum agebat, cum vix annum suæ ætatis *octogesimum secundum* egressus esset. Vid. *Neue Hällische Bibliothec XI. Stück.*

§. XI.

In *Vinariensi* mortuorum indice de anno 1710. conscripto, 59. personas, quarum ætas intra *octogesimum & nonagesimum*, & 34. quarum ætas intra *nonagesimum & centesimum annum* le terminavit, virumque 104. annorum numerarunt atque notarunt.

§. XII.

Annus 11. cujus jam tertiam DEi gratia attigimus partem, itidem viros quosdam terminum Mosaicum excedentes

exhibuit: ita die 27. Jan. *Caenonia* decesit *Albertus Blau* vir natione Scotus, Anno 1599. non procul *Edimburgo* natus, cujus vita 112. annos implevit, quanquam prima ejus ætas laboribus militaribus, periculis variisque casibus varie jaetata atque agitata fuerit.

§. XIII.

Die 18. Febr. *Cadomi* (Caen) urbe in *Provincia Normania* satis celebri, nobilis *Henricus Boucher de Verdun*, infelici quodam casu abreptus, centum & quindecim annos in hac miseriarum valle commoratus, naturæ debita reddidit. Tam vegetam, natura indulgente, habuit corporis constitutionem, ut per omnem vitam omnis morbi fuerit expers & procul dubio nondum finiisset, nisi singularis casus terminum vitæ opinione citius abbreviasset. Vid. *Extractum Lipsiens. XI. Sept. p. 43.*

§. XIV.

Mensis Aprilis die 3. literæ *Parisii* transmissæ nobis referebant Regem Galliæ tempus, quo Passionem & Resurrectionem Christi pia recolimus memoria, solennibus devotis pro more a Majoribus accepto confecisse. Inter hæc præcipua erant, quod 12. viros pauperrimæ sortis delegerit, eorum pedes lavaverit, iis in mensa ministraverit & singulis nova veste circumdatis decem nummos aureos, Gallis *Louis d'Or* dictis, dono obtulerit. Horum virorum ætati si addendo calculum ponere velimus, annum millesimum vigesimum secundum æquasse referebant, ex quo mathematice concludimus, fuisse inter eos omnino, qui terminum a Mose indigitatum superarunt.

§. XV.

Ejusdem Mensis 19 die *Regiomontis* vir quidam, cui nomen fuit *Barthol. Schulzji* mortuus est, qui hujus mundi lucem vidit 1598. d. 29. Aug. ex quo patet, eum annos 112., Menses 8. si paucos excipias dies vixisse, & quidem in tribus seculis.

§. XVI.

Hoc anno Mense Majo *Berolina* summus militiæ Præfe.

fectus de *Flemming octoginta & duobus annis* gravis, mortuus est, quemadmodum superioris Seculi anno 95. quarto Februarii, in eodem foro militari famigeratissimus *Baro de Dörffling*, Campi Marechallus apud Elect. Brandenburgicum longe meritisimus, *centum & quinque annos* natus supremum obiit diem.

§. XVII.

Vienna accepimus, quod eodem anno die 25. Maji *Adam Anton. Grundemann de Falckenberg*, qui *Josepho I.* gloriosissimæ memoriæ Imperatori ab intimis consiliis fuit, anno ætatis *octogesimo septimo*, & Romæ d. 8. Junii *Cardin. Alex. Caprara Bononienfis* a *Clemente XI.* fasces adhuc Papales tenente ad hanc dignitatem, evehctus *octogesimo quinto* fati fuerint defuncti.

§. XVIII.

Sed hos ætate superavit Eques Anglicus *Hungerford*, qui Mense Julio elapsis 92. suæ ætatis annis *Londini* mortuus est, ut & Venetus ille Consul *Smirna*, qui 118. annum agens fato mortalitatis communi defunctus est. *Octoginta* liberos e duplici matrimonio sustulit, inter quos duo filii adhuc sunt superstites, alter 81. alter 80 annorum.

§. XIX.

Hoc ipso die, quo hæc scribimus, facti sumus certiores per publicas *Lipsiensium Novellas Germanicas Membr. II. Sept. XXIX. p. 606.* Episcopum Parentientem (zu Varenzo) *Dr. Alexandrum Adlassium* occubuisse anno ætatis 82. Tot virorum tum uxorum, tum in cœlibatu defunctorum exempla Tibi L.B. exhibuisse sufficiat. Ubi nulla vides allegata, desumpta fuerunt ex *Novellis Lipsiensibus* fide, quæ ipsis habeatur, dignissimis. Adeoque progredi licebit ad

Sect. II.

De

Senibus Uxoribus & Virginibus.

§. I.

NEc foeminis natura benignior vitæ longævitatē dēnegavit, id quod exempla hinc inde collecta satis dant e-
victum, quæ secundum ordinem annorum recensere i-
terum consultum ducimus. In *Comitatu Hannoveriensi* pagus, quem
incolæ *Wachenbuchen* vocant, haud est ignotus, in hoc *Lucia*
Offfeldina vitæ suæ tempus ad *107. annum, 1. Mens. arg., 2. dies usq;* exten-
dit, ut adeo tres Imperatores, qui se invicem per ordinem
successionis secuti sunt, viderit, inque tribus seculis vixerit.
Hanc enim in lucem edita est Anno 1594. die 1. Dec. *Mosaci*
urbe in Episcopatu Leodienti sita, & mortua Anno 1701. die
15. Jan. in pago dicto.

§. II.

Anno 1703. d. 10. Martii *Hamburgehles* literæ nos certi-
ores faciebant, foeminam quandam debita funeris pompa *Ham-*
burgi elatam fuisse, cum *106. annos* vixisset.

§. III.

Duo sunt matrimonia, quæ in recensione nostra om-
nino notatu digna censemus. Scilicet in agro *Strichaviensi*
(ut Buda accepimus) duo conjuges intra *quinque dierum* interval-
lum, mortalem hanc conditionem cum immortalitate commu-
tarunt, per 80. annos, & quod excurrit, unius matrimonii vin-
culo alligati, uxor annum *120. ac 1. Mens. &* maritus *100. ac 2. Men-*
ses | felici pede transcenderant.

§. IV.

Huic non tam comparandum, sed omnino præfere-
ndum est illud, in quo conjuges paganæ sortis per 89. annos in
summa tranquillitate, liberis tamen destituti vixerunt, ita ut vir

121. mulier vero 114. annis gravis in pago *Fresne* dicto, quatuor-
orque milliaria *Compendio* (*Compiègne in Isle d' France*) distante vi-
ta tandem excesserit.

§. V.

Cum Carolus XII. Rex Sveciæ *Lipsiam* 1706. transfret, i-
bique commoraretur, illi anus quædam 90. annorum piscem cy-
prinum & placentam in gratæ mentis tesseram quasi offerebat
asserens, *Gustavum Adolphum* ingruente annona illi subsidiis, quæ
ad victum pertinent, benigne prospexisse. Hoc factum Rex,
donatis illi aliquot aureis nummis, non tantum approbavit, sed
etiam admiratus est.

§. VI.

Inter homines, quorum corpora elapso totius anni
1708. spatio *Viennæ* sepulturæ mandata fuerant, imprimis duæ soe-
minæ notabantur, altera *centesimum annum*, altera *centesimum nonum*
felici fidere egressa erat, sicut superioris Seculi 10. 98. morieba-
tur foemina, cum jam 120. ætatis suæ annos attigisset, & quæ Fa-
migeratissimo Mathematicorum Principi *Tychoni de Brahe* mer-
cede conductæ ancillaria servitia in œconomicis præstitisse di-
cebatur.

§. VII.

Anno 1709. Mense Jan. in Provincia *Lugdunensi* Gallo-
rum foemina, cujus nomen erat *Croix*, annos 113. nata cum vi-
ta mortem commutaverat.

§. VIII.

Eodem anno *Parisis* anus *annum centesimum secundum*
complevit. Et die 13. Nov. hujus anni *Bruxellis* nobilis foemi-
na *de Berlo* ejusdem ætatis fato suo defuncta est. In *Londinensi*
vero *Xenodochio* senex vir *centum & septem* annis jam conspicuus
vitæ obiit, conjugæ, quæ ad annum *centesimum* eo tempore jam
pervenerat, relicta.

§. IX.

Anno 1710. Mense Jan. in pago *Chain* appellato, qui
4. Mil-

4. Millaria *Bruxellis* distat, foemina *Jeanne del Fosse Gallico* idiomate dicta annum ætatis suæ *centesimum quartum* agens communi mortalitatis fato cesfit, postquam ex suo nepotumque suorum matrimonio 47. filios filiasque supervixit.

§. X.

Supervixit vero 13. conjugii sui pignora & 147. nepotes atq; pronepotes *Barbara Barmanniana*, quæ annum *centesimum septimum* & quod excurrit, transgressa, *Bauchavia* prope *Frankofurtum* naturali fatorum conditione erepta fuit. Et quod admiratione dignum ad finem usque vitæ suæ usum mentis atque sensuum integrum servasse dicitur. Eodem hujus 1710. anni decursa *Vitæ* obierunt *octogenariis* majores 59. homines, *nonagenariis* superiores 34. qui omnes & *βραχυβίοντες* & *Mosis* terminum vivendo transgressi sunt.

§. XI.

Anno, ad cujus terminum & finem nos properamus, *Mense Februario*, Foemina aulica *Comper* dicta *Londini* mulierem 128. annum egressam ex *Xenodochio*, in quo ob duriora paupertatis fata degebat, in regium conclave perducendam curavit. Licet igitur foemina tanta laboraret senectute, cum *Regina* tamen varios sermones perspicue, distincte & ornate tenuit. Abituræ *Regina* nummos quinque, quos *Angli Guinees* vocant, dono offerri jussit.

§. XII.

Lutet. Parisiorum die 31. Aug. currentis anni retulerunt *Novellæ Gallicæ*, morbillos infantum continuo adhuc sævire *Fontisbellaquei*, quo malo quoque jam implicita esset *Scuderia*, nobilis matrona & soror eruditæ illius *Scuderia* quam jam adolevisset ad ætatem 89. annorum *Vid. Nov. Lips. Lat. ad hunc annum ordin. XXXVIII. Membr. I. p. 294. & 295. it. obitum ejus 306.*

§. XIII.

Viros atque foeminas in nostra tractatione excipiunt *Virgines*. Inter has merito optimoque jure referimus, quæ anno

anno 1708. die 9. Sept. S. *Vigneroni* mortem oppetiit supremam annos *centum & decem* agens; nec ulla morbi vi usque ad annum 93. correpta. Lectu sane est dignum Epitaphium, quod illi ingeniosum caput in memoriam seræ posteritatis ponere voluit, sequenti ordine conceptum.

*Siste gradum, quisquis transis hæc busta viator,
Virgo sub hac tumuli mole quiescit anus.
Centenos denosque procul mane vixit ad annos,
Res apud innumeros vix habitura fidem.
Tale pudicitie specimen vix prima dedere
Tempora, nec certe postiora dabunt.
Non manet in canos laus hæc nostratibus istos
Rarior hæc ævo virginitatis honor.*

§. XIV.

Cum sequenti anno die 24. Martii Aula Imperatoria, quæ *Vienne* regnat, pro more solito, vigoreque Pontificiæ religionis, certam pauperum multitudinem tanto exciperet convivio, ministeriisque vix ab hominibus vilioris fortis expectandis honoraret inter sexum sequiorem, qui Imperatricis munificentia fruebatur, virgo virgine mox notata tribus annis major periebatur adeoque vitam producens ad 113. annos.

§. XV.

Hujus, si annum addas, lateri merito adjungimus, quam inter 4742. homines, qui per totum sequentis anni spatium *Vienne* inque ejus suburbio vita excefferant, numerabant & mortuam demum referebant anno ætatis *centesimo decimo quarto*. Plura exempla futura dabit ætas & ut TuL. B. in longius provehas vitam, in præsentiarum longæ vitæ dabimus rationes, modum in simul sanam ac vegetam senectutem adipiscendi demonstraturi.

C

CAP.

CAPUT PHILOSOPHICUM.

§. I.

MOriuntur infantes, puerique multi, moriuntur adulti & viri quam plurimi, pauciores attingunt senectutem vegetam ac alacrem, sed matura obeunt morte tum plebeji tum nobilioris sortis homines, quoniam plurimos diæta quotidie committunt errores, suorumque corporum debilitant vires & ad vitales motus diutissime servandos ineptas reddunt, suo vivunt genio, impia vivendi consuetudine, negligentiore a puero educatione, effreni libidine, præsentis Seculi ingluvie, gula, crapula, luxu & insalubris aeris continuo usu vitæ terminum arcessunt.

§. II.

Longævos tamen adhuc hodie subinde videmus talesque omnino, qui ordinarium & maxime communem hodiernæ vitæ terminum excedunt, quanquam ab illa primævorum Patrum vivacitate longissime distitissent, quippe qui ob decretum & beneplacitum D^Ei sapientissimi, propter religionem per traditionem oralem propagandam, propter ipsorum constitutionem admodum firmam & soliditatem in partibus corporis atque simplicem insuper vivendi rationem diætamque cum perpetuo salubrium aquarum potu per omnia exactam ad numerum ferme millenarium produxerunt vitam.

§. III.

Nos pro ratione instituti in apicem producentes causas hodiernæ longævitat^{is}, quam affecti sunt illi, quos supergressos dicimus terminum Mosaicum, duas movebimus quæstiones quarum prima est:

Quare illi ad tantum ætatis numerum pervenerint?
altera autem:

Quomodo & alii ad bonam & supremam pertingere possint senectutem?

§. IV.

§. IV.

Ad primam quod attinet, equidem fatemur, nos scire oportere integrum illorum Grandævorum vitæ curriculum, ex quo sane magna speranda esset evidentiâ & certitudo: ast cum præter ipsorum mortem nihil relatum legerimus, sequens sufficit causarum apparatus,

§. V.

Singulariterrenæ felicitatis species est cana & sana senectus, quam a nemine nisi a liberrima DEi creatoris voluntate, admiranda ejus bonitate & sapientissima providentiâ expectare velis: adeoque longævitatiscausam efficientem principalem DEum esse, omnes largientur, quippe qui piis hominibus diurnam vitam passim in Scriptura Sacra promittit, v. g. Exod. XX, 12. Deut. IV, 40. Deut. XXX, 16. Psalm. XCI, 16. Et in nostris Macrobiis eam divinam promissionem impletam fuisse, loquitur ipsa experientia,

§. VI.

Juxta ineffabilem DEi clementiam vivacitatis & longævitatiscasarum numerum auget pia, & religiosa vita, quoniam facit pietas & diligens legum divinarum observatio, ut a Diætæ erroribus abstinemus atque vitam sobriam, mansuetam forteque nostra contentam agendo a morbofis insultibus tuti semper maneamus.

§. VII.

Haud rara quoque est causa illibata Parentum sanitas ac robur, & exinde redundans firmior corporis consuetudo. *Quales enim Parentes, tales liberi, vivaces descendunt e vivacibus.* Si sane fuerunt pater & mater gignentes; Si robusti & vegeti, jure quasi hæreditario vitæ longioris breviorisque semina in posteros transferuntur & seram admodum senectutem expectare possunt, modo laudabilem quoque Diætam observent. Inde fit, ut integræ quædam familiæ tanto naturæ robore

bore gaudeant, ut plerique in illis diu vivant & ad bonam senectutem perveniant, dummodo non prava Diætæ robur in nata craseos supprimatur vitæque filium intempestive abruampatur.

§. VIII.

Communi enim Sapientum suffragio Diætæ errores evitando & simplici ratione victitando mirum quantum ad vitæ longævitatē contribuitur. Itaque principalis vitæ longæ causa *exacta Diætæ*, quæ non solum in cibo & potu, sed & in moderamine Passionum animi observanda venit. Multi perierunt gula & crapula, qui autem temperanter vivunt, ad magnam ætatem ascendunt. Et quemadmodum pauci iracundi, venerei, hujusque mundi voluptatibus nimis dediti bonam senectutem consequuntur: ita diutissime omnium vivere observantur, qui placidam semper mentem habent, ira vehementi nunquam excandescunt, tristitia & mœrore non anguntur, quibusque adeo res hujus mundi, qualescunque indifferentes existunt.

§. IX.

Ut igitur sanitatis studiosus ad has illas Passiones non facile commoveatur, præcedere debet *provida & circumspècta educatio*, ut mature discant liberi evitare longævitati & sanitati nocentia, & adhibere adjuvantia & conservantia.

§. X.

Infimum inter causas vitæ prærogandæ locum non occupat *aeris vis atque temperies*, propter quam integræ etiam gentes non incongrue creduntur esse aliis vivaciores, quoniam aerem universi dormientes ac vigilantes ore naribusque continuo perennique haustu ad intimos corporis recessus attrahunt, isque nostrâ corpora ambit & afficit. Unus autem aer altero aptior est ad conservandum diutius motum humorum vitalem. Hinc Clima unum altero salubrius: Regio una altera salubrior notata est ab Historicis. Interim tamen in plurimis

rimis regionibus adhuc hodie inveniri longævos, nostratestantur adducta exempla.

§. XI.

Quoniam vita est caduca & semper aliquid decedit, insignis conservandæ & prorogandæ vitæ causa est *tum alimentum ipsum, quod quo familiarius ac Substantiæ nostræ similitudine propensius est, eo ad reparandam jacturam adeoque ad vitæ tutelam accommodatius est, tum ejus tempestiva & modica assumptio*: potus enim & cibus temperatus ac complexionis nostræ conveniens esse debet.

§. XII.

Et ut paucis multa comprehendamus, incolumem sane diu conservant corporis constitutionem *6. Res non naturales*, quæ opportune adhibitæ maximum pondus habent in sanitatis vitæque diuturnæ conservatione, sinistre vero, immodeste ac perperam, eandem necessario alterant & immutant, sanitatemque destruant.

§. XIII.

Longe diutius igitur vitam suam protrahent, qui sibi commendatam habent *Temperantiam & prudens aliquod moderamen* in assumendo cibo & potu, in instituendo motu & appetenda quiete, in capiendo somno, in promovendis excretionibus, in captanda aeris salubritate & coercendis Affectibus amoris & iræ. His rebus bene constitutis ad supremam sane & vegetam senectutem durabit temperantiæ Studiolum.

§. XIV.

Tandem non omnis in vita prolonganda *efficacia* dene-ganda est Medicamentis, quoniam experientia docet, posse per ea sanitatem amissam restitui & restitutam conservari ac in longius provehî.

§. XV.

Genuinis Sanitatis & longævitatæ causis annumerari

quoque posse existimamus *electum vitæ genus & muneris sui functionem*; quemadmodum enim in genere labor vel celerius vel tardius vitæ cursum abrumpit: ita dantur quædam vivendi rationes mortem opinione citius accelerantes & longævitatē impediētes v. g. belligerantium, navigantium aliorumque conditio & status, quippe qui quotidianis fere obnoxii sunt vitæ periculis.

§. XVI.

Multum quoque *exercitiis corporis* hoc in negotio tribuendum esse, quidam contendunt, quoniam iis sanguis corroboratur, spiritus vitales dilatantur & quæ nocitura sentiunt vitam sub umbra agentes, feliciter evitantur: nam vita sedentaria & otio dedita interno calori decrementum conciliat, membrisque languorem inducit.

§. XVII.

Et cum vel nullum vel moderatius Veneris exercitium corporis robur integrum servet, excessus autem & perdita voluptatum libido spiritus vitales faciat dissolutos & minus durabiles, forte non incongrua esset ratio, cur homines in coelibatu degentes ad bonam senectutem vivaces & vegeti pervenerint. Ast accuratius de hac re judicent alii.

§. XVIII.

Has interim veras *longævitatē* esse causas atque satis responsum ad quæstionem I. autumamus. Neque dubium est ullum, quin individua singula in nostra dissertatione adducta has in vitæ cursu ultra *Mosis terminum* protrahere sedulo observaverint & tanquam præstantissima adipiscendi sanam ac vegetam senectutem adminicula adhibuerint. Ad minimum videtur certissimum, quod abstinerint a nimio veneris usu, nam præ aliis causis inimicis creditur Medicis vitæ filum decurtare nervos scilicet enervando, vires infringendo ac resolvendo. Satis probabile est, quod gulam ac ingluviem perniciosissimam & pestiferam insito calori furias introducentem, quantum fieri potuit,

de-

devitaverint, quod autem hominibus hodierni seculi non frequens & solenne est, ac eo ipso vix ad *quingagesimum* annum vivunt. Nos nunc ad alteram excutiendam quaestionem calamum promovemus dicentes: *quomodo & alii ad supremam pervenire possint senectutem?*

§. XIX.

Sunt homines vitæ avidissimi & quæ futura videntur valetudini, sectantur quam maxime; interim tamen per quæ vivere possint & scire & agere sæpe numero negligunt ac juxta sententiam *Sturmi* eo modo, quem laudatus Vir in *Physica electiva* p. m. 865, & seq. describit, Propricia fiunt.

§. XX.

Tu autem L.B. sciendi cupidus modum, secundum quæ vitam diu sanam agere & vires corporis ac animi usque ad obitum integras habere possis, quæ salutaria nobis suppeditantur consilia in Scholis medicis a vide procul dubio amplecteris. Nobis itaque sequentia videntur valetudini lucrosa. Scilicet operam dare debes, ut quoad fieri potest, in *aere puro*, & *temperato* vivas, quod is non modo nos ambit, sed & undique penetrat ac perspirationem corporis varie moderatur. Dein non nisi *fame admonente assumas alimenta*, quia sic confectum cibum & eodem jam vacuura esse ventriculum, deprehendimus. In capiendi cibo *eligendus est simplex* ceu homini ultisimus, qui dentibus, antequam deglutatur, probe commolendus est, ne minus masticatus cibis ad ventriculum provolutus eundem gravitus afficiat, minus dissolvatur & eruditates pariat. *Habenda quoque est ratio quantitatis cibi*, ut ea capiatur mensura, quam natura recte & sine molestia conficere ac Transpirationem emittere possit. Qui vero ad satietatem & fastidium usque cibos ingerunt, hi eruditates & morborum sibi causas ferunt. Neque *ultra sedandam suam assumi debet superflua potus quantitas*. Denique *non intermittenda sunt corporis exercitationes*, quibus vires mirifice augentur, & tandem *conjungenda est letitia mentis cum*

cum imperio affectuum, quæ bene agendo acquiritur. Harum observatione rerum mens sana in corpore sano & conjunctio utriusque ac consensio manebit inviolata. Nos ad finem prope-
rantes ut, L. B. viridem ac vegetam senectutem consequaris, si *ver-*
mino Moyses es proximus, eum superes & superatum in longius pro-
ducas atque sic extrema senectus non fiat imbecillior quam fuit
adolescencia, benignissimum Numen, quibus possumus, pre-
cibus imploramus, cui nunc dicimus hono-
rem, Laudem & Gloriam per omnia secula,
Amen.

COROLLARIA.

- I. **F**alsa est Paracelsi opinio: vivere quenquam potuisse usque ad renovationem Seculi.
- II. Neque naturali lege annos tantum centum vivunt homines, sed ultra & infra hunc terminum vitam absolvunt.
- III. Influxus siderum non causari potest præmaturam hominis mortem, neque supremam parare senectutem.
- IV. Non quidem datur *ἀθανασία φάσματον*.
- V. Interim circumspiciuntur 6. Rerum non-naturalium usus (cæteris paribus) ad canam Senectutem hominem producere potest.
- VI. Adeoque plures, si vellent, fieri possent octogenarii, Nonagenarii & Centenarii.

99 A 6989

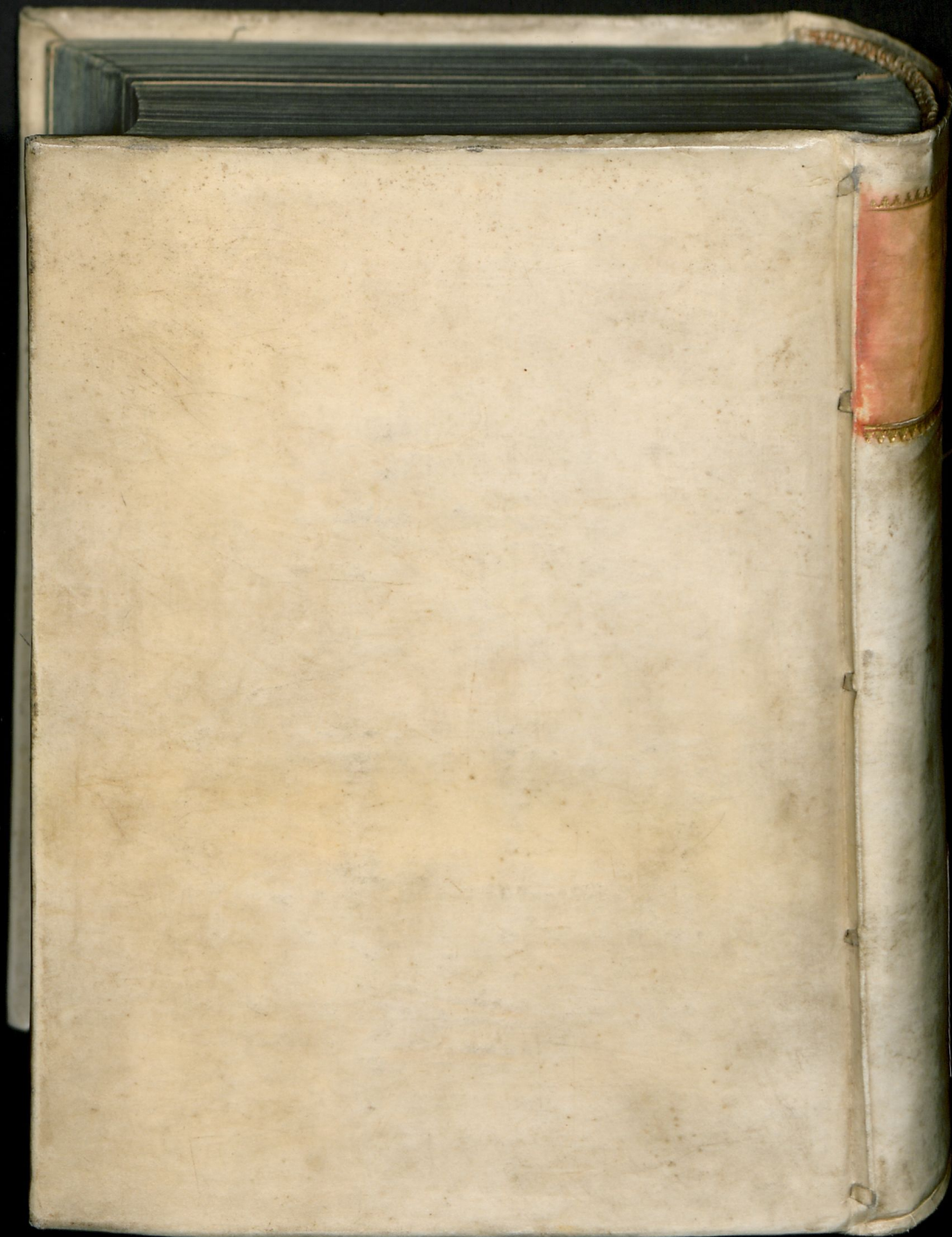
ULB Halle 3
002 824 795

56,

Retra ✓

38

DISSERTATIO
HISTORICO - PHILOSOPHICA
DE

ILLIS,
QVI VITÆ TERMINUM
A MOSE (PLXC, IO) STATUTUM
PER VI. ANNOS PROXIME
ELAPROS SUPERGRESSI
SUNT,

Quam
DEI GRATIA ET SUPERIORUM INDULTU
IN ACADEMIA LIPSIENSI,
PRÆSIDE
M. CHRISTIANO ALTMANNO,
SIEG. LUS.

Anno 1711, die 30. Sept.
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT
AUTOR ET RESPONDENS
JOHANNES ALBINUS HOFFMANNUS, Laub.
Med. Stud.

LIPSIÆ,
Literis BRANDENBURGERIANIS.

